

ІНДІЯ

ПІДГОТУВАЛА ВЧИТЕЛЬ ГЕОГРАФІЇ
КОЛІ
КОВАЛЕНКО СВІТЛАНА

- ▶ **Офіційна назва** – Республіка Індія
- ▶ **Склад території** – 25 штатів, 7 союзних територій
- ▶ **Столиця** - Нью-Делі
- ▶ **Член міжнародних організацій** – ООН, Співдружності Націй, СААРК, БРІКС, БІМСТЕК, План Коломбо та ін.
- ▶ **Офіційна мова** – гінді, англійська та ін. (усього 22 мови)
- ▶ **Релігії** – індуїзм
- ▶ **Площа країни** - 3,3 млн. км²
- ▶ **Населення** - 1342 млн. осіб (2017)
- ▶ **Загальний ВВП** (за даними МВФ, 2017) - 2488 млрд. \$
- ▶ **ВВП на 1 особу** - 1875 \$
- ▶ **ІЛР (місце у світі, 2016)** - 131
- ▶ **Форма правління** - парламентська республіка
- ▶ **Територіальний устрій** -федеративна держава
- ▶ **Місце країни за типізацією ООН** - країна, що розвивається, країна великого потенціалу

МІСЦЕ В СВІТІ І В РЕГІОНІ

- ▶ **Індія є однією з країн-велетнів світу в географічному та демографічному сенсі. Водночас вона є достатньо типовою країною, що розвивається, з притаманними їй контрастами розвитку. З одного боку, Індія посідає 7-ме місце у світі та 3-тє в Азії (після Китаю та Японії) за ВВП, 6-те місце в світі та 4-те в Азії – за золотовалютними резервами. За військовою потужністю Індія – четверта держава світу, а в Азії – друга після Китаю. З іншого боку, країна перебуває у другій сотні за ВВП на душу населення, значна частина її населення залишається неписьменною та перебуває за межею бідності. Реформи, що почалися в Індії у 1991 р., перетворили економіку країни на одну з тих, що розвиваються найбільш швидкими темпами у світі.**

Сучасна Індія є важливим регіональним економічним та політичним лідером. У 1974 р. Індія здійснила підземні випробовування ядерної зброї й стала, таким чином, новим членом «ядерного клубу», а у 1980 р. приєдналася до світового «космічного клубу».

ЧИННИКИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ІНДІЇ

Економіко-географічне
положення

Природно-
ресурсний потенціал

Працересурсний
потенціал

Соціальні
чинники

Державні
монополії

ЕКОНОМІКО- ГЕОГРАФІЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ

- ▶ **Індія є великою півострівною державою в Південній Азії. Вона межує на заході з Пакистаном та Афганістаном, на півночі – з Китаєм, Непалом та Бутаном, на сході – з Бангладеш і М'янмою. Морем країна межує із Шрі-Ланкою та Мальдівами.**
- ▶ **Напруженими залишаються відносини з Пакистаном через його територіальні претензії щодо північної частини штату Джамму і Кашмір. Несприятливими є й кордони з Афганістаном, на території якого протягом кількох десятиліть триває громадянська війна. Складними є стосунки Індії з Китаєм через не врегульованість кордону в Гімалаях та деякі політичні суперечки. Існують спірні ділянки кордону з Бангладеш.**

ПРИРОДНО-РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ

▶ **Індія є переважно рівнинною країною. Її більшу частину становить плоскогір'я Декан, розташоване на давній платформі. На півночі плоскогір'я переходить у Індо-Гангську низовину, сформовану річковими наносами. На крайньому півночі розкинулася система молодих гір Гімалаїв.**

▶ **Клімат країни субекваторіальний мусонний. Агрокліматичні умови на більшій її частині сприятливі й дають змогу займатися землеробством протягом усього року. В Індії виділяють три сезони: сухий прохолодний (листопад – лютий), сухий жаркий (березень – травень) та вологий жаркий (червень – жовтень). Понад 40 % орних земель зрошуються.**

ПРИРОДНО-РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ

- ▶ *Індія багата на мінеральні ресурси. До осадового чохла платформи приурочено великі родовища паливних ресурсів, перш за все – кам'яного вугілля. $\frac{3}{4}$ його видобутку припадає на Східний басейн, який називають «Індійським Руром». Нафту та природний газ видобувають на північному сході та шельфі Аравійського моря. Свої потреби в нафті та природному газі Індія задовольняє лише частково.*
- ▶ *На щитах платформи ведеться розробка рудних ресурсів. Індія відома значними запасами залізних та марганцевих руд. Їх родовища концентруються в східній та центральній частинах країни. Покладів руд кольорових металів значно менше. Індія входить до топ-5 країн світу за запасами бокситів. Їх родовища є на сході країни. Там також відомі поклади хромових та цинкових руд, на півночі – мідних руд.*
- ▶ *Індія має багаті поклади деякої нерудної сировини. Зокрема країна дає $\frac{4}{5}$ світового експорту слюди. Є також поклади графіту (на північному сході) та кухонної солі (на північному заході).*

ЗАВДАННЯ

- ▶ **КОРИСТУЮЧИСЬ КАРТАМИ АТЛАСУ, ПОЗНАЧИТИ РОДОВИЩА ОСНОВНИХ КОРИСНИХ КОПАЛИН ІНДІЇ НА КОНТУРНІЙ КАРТІ КРАЇНИ**

ПРИРОДНО-РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ

- ▶ Великі запаси водних ресурсів концентруються в річках, однак їх рівень сильно коливається протягом року. Головною річкою є Ганг. Порожисті річки Гімалаїв та плоскогір'я Декан багаті на гідроенергоресурси.
- ▶ Індія дуже багата земельними ресурсами. Структура земельного фонду вирізняється надзвичайно високим (56 %) рівнем розораності. За загальними площами оброблюваних земель країна поступається лише США. Понад половину ріллі припадає на родючі ґрунти, що сформувалися на річкових наносах Індо-Гангської низовини. Дуже родючі тропічні чорні ґрунти (регури) поширені на плоскогір'ї Декан.
- ▶ Лісові ресурси країни вкрай виснажено. Нині вони вкривають лише 20% території країни і переважно збереглися на сході.

ПРАЦЕРЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ

- ▶ *Кожний шостий житель планети – індієць. Населення країни можна порівняти з сумарною кількістю людей, які проживають в Африці та Австралії.*
- ▶ *Демографічна політика спрямована не лише на зменшення рівня народжуваності, а й на поліпшення матеріального забезпечення родини. За останні півстоліття показник народжуваності знизився майже удвічі. У країні наявні ознаки II типу відтворення населення..*
- ▶ *Трудовим ресурсам притаманні низька вартість оплати праці та поступово зростаючий рівень кваліфікації. Це сприяє розвитку працемістких виробництв, до яких залучаються іноземні інвестиції. Високий рівень безробіття спричинив ще з 30-х рр. XIX ст. великі еміграційні потоки з Індії до різних регіонів світу. У повоєнні роки посилилася еміграція до США, Канади та Великої Британії.*

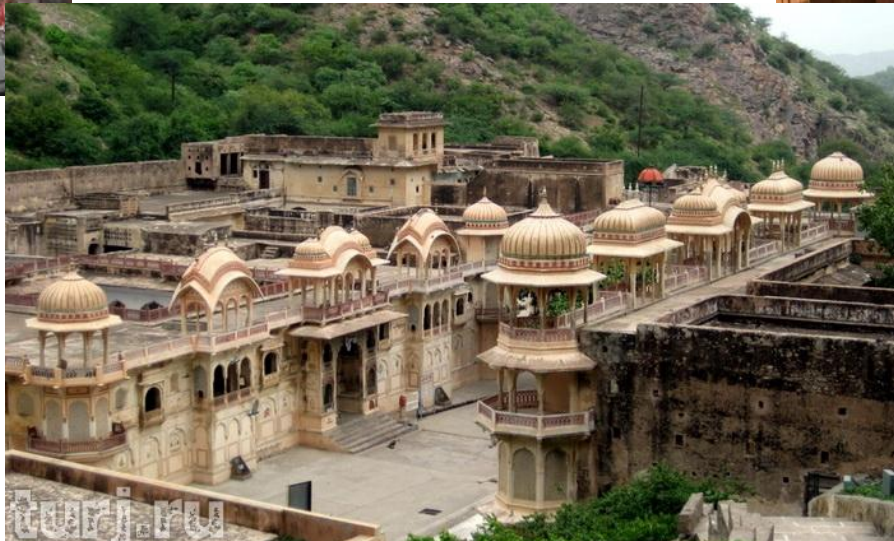
НАСЕЛЕННЯ

Хоча за конституцією Індії поділ людей на стани офіційно скасований, традиції є настільки стійкими, що реально стани продовжують існувати й чинити вплив на соціальний та матеріальний стан людей.

- ▶ За національним складом населення *Індія* – найбільш багатонаціональна країна світу. На її території проживає понад 150 націй та народностей. З них дві нації належать до найбільших – хіндустанці та бенгальці. Англійська мова використовується в ділових колах, освіті, особливо вищій.
- ▶ Релігійний склад населення Індії є досить складним. Там сповідують індуїзм (80% людей), мусульманство (14%), буддизм, сикхізм, джайнізм, християнство, місцеві традиційні вірування. Релігія й досі має вплив на життя в країні. На суспільство значно впливають масштабні релігійні зіткнення між мусульманами та індусами, між індусами та сикхами. Індуїзм закріпив поділ людей на стани – групи, які пов'язані зі спадково закріпленими професіями та правилами поведінки.
- ▶ Рівень урбанізації 34%, хибна урбанізація

ДЖАЙПУР

BAPAHACI

ΔΕΛΙ

МУМБАЇ

ТРАДИЦІЇ ІНДІЙЦІВ

- ▶ <https://youtu.be/oxWNI5wV8h4?t=39>
- ▶ https://youtu.be/bIP8GyLPBGk?list=PLaWRCCK8qVts5eaJc0-W_MqXIArapMG&t=11

ГОСПОДАРСТВО

5 пріоритетних напрямів розвитку економіки та соціальної сфери.

- ▶ перший – це сільське господарство;
- ▶ другий – випереджальний розвиток електроенергетики, в т. ч. атомної;
- ▶ третім пріоритетним напрямом розвитку є інвестиції в освіту і охорону здоров'я;
- ▶ четвертий напрям – прискорений розвиток інформаційних технологій як ядра нової економіки;
- ▶ п'ятий – пріоритетна увага до промислових виробництв, що їх називають стратегічними: оборонно-промисловий комплекс, електроніка, авіабудування, аерокосмічна промисловість, телекомунікації.

Особливості структури економіки країни, що розвивається

- ▶ Індія є аграрно-індустріальною країною зі значним контрастами економічного розвитку.
- ▶ Сучасна Індія з країни легкої та харчової промисловості перетворилася на країну з розвинутою важкою промисловістю та високотехнологічними виробництвами. За виробництвом деяких видів продукції Індія успішно конкурує з провідними країнами світу.
- ▶ Водночас майже усюди поширені кустарні ремесла: ручне ткацтво, ручна обробка рису та інших зернових, кустарне виробництво цукру, гончарство, обробка шкур, виробництво сірників тощо.

ДОМІНУЮЧІ СКЛАДНИКИ ЕКОНОМІКИ ІНДІЇ

ПЕРВИННИЙ СЕКТОР

- Рослинництво:
рис, пшениця, бавовник, джут, цукрова тростина, тютюн, арахіс, чай, тропічні фрукти
- Тваринництво:
вівці, домашня птиця, свині, велика рогата худоба
- Рибальство: *креветки*
- Видобування мінеральних ресурсів

ВТОРИННИЙ СЕКТОР

- Металургія
- Машинобудування
- Хімічне виробництво
- Текстильне та швейне виробництва

ТРЕТИННИЙ СЕКТОР

- Комп'ютерне програмування
- ІТ-аутсорсинг
- Наука
- Фінансова діяльність
- Кіноіндустрія
- Транспортна система

Характерні риси просторової організації господарства. «Коридори зростання»

У зв'язку з відносно зрілою економікою та особливостями адміністративного поділу в розміщенні економіки Індії немає домінування одного центру.

Каркас промисловості становить «велика четвірка» міст: Мумбай, Колката, Ченнай та Делі.

Вони є головними індустріальними вузлами, а також виконують функції найбільших адміністративних, культурних та релігійних центрів.

Основні центри промислового виробництва з'єднано транспортною інфраструктурою, уздовж якої склалися т. зв. коридори зростання. Вони являють собою ряд промислових центрів, формування яких пов'язано з транспортним або сировинним чинниками. Зростає значення міста Бангалор як осередку високотехнологічних виробництв.

«Коридори зростання» Індії

ЗОВНІШНІ ЕКОНОМІЧНІ ЗВ'ЯЗКИ

ЕКСПОРТ

- ▶ Основу індійського експорту становлять сільськогосподарська й промислова сировина, продовольчі товари, тканини та одяг, фармацевтика, коштовне каміння та ювелірні вироби, машини й устаткування, побутова техніка, сталь та металовироби, а також продукція програмового забезпечення.

ІМПОРТ

- ▶ Провідні статті індійського імпорту – це нафта й нафтопродукти, машини та устаткування, транспортні засоби, прокат кольорових металів, електронні комплектуючі, мінеральні добрива.

МІЖНАРОДНІ ЗВ'ЯЗКИ З УКРАЇНОЮ

ЦІКАВІ ФАКТИ ПРО ІНДІЮ

- ▶ https://youtu.be/9_6eO6jsjvE
- ▶ https://youtu.be/M0q_u23Gy_0
- ▶ За роки незалежності Україна та Індія налагодили співробітництво в економічній, політичній, науково-технічній, оборонній, культурній сферах. Україна відіграє важливу роль у забезпеченні Індії зброєю. Серед індійських товарів в Україні найбільш відома фармацевтична продукція. Організоване міжнародне співробітництво з навчання студентів обох держав. Відбуваються культурні обміни, спортивні заходи, міжнародні конкурси, конференції тощо.